

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. LEONA BIZEWSKIEGO
W GNIEŹDZEWIE**

ROK SZKOLNY 2023/2024

Zespół nauczycieli ds. Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły:

Lider zespołu: dyrektor szkoły Mariusz Mischkowski

Przewodnicząca zespołu:

*Członkowie zespołu: Alicja Tanajewska, Ludwika Styn, Danuta Bigott, Krzysztof Urmański,
Ewa Korzeniewska, Justyna Pienczyn - Lessnau, Alina Tomczyk, Dominika Badowska*

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2017r. poz. 356);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017 poz. 1578);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1649);
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Statut Szkoły Podstawowej im. Leona Bizewskiego w Gnieździe.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- *Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy*

II. KONCEPCJA PRACY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GNIEŹDZEWIE

Główne kierunki pracy w roku szkolnym 2023/2024

1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.

2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

III. PRZYJĘCIE KONCEPCJI WYCHOWAWCZEJ PROGRAMU

1. Treści programu są realizowane przez wszystkich nauczycieli – wychowawców, nauczycieli zajęć edukacyjnych i specjalistów szkoły.
2. W zależności od wyników diagnozy sytuacji wychowawczej w szkole rada pedagogiczna z udziałem uczniów i rodziców ustala priorytety w pracy wychowawczej na rok szkolny.
3. Na podstawie programu wychowawczo – profilaktycznego wychowawca z udziałem uczniów oraz rodziców planuje zadania wychowawcze dla klasy na dany rok szkolny. Podstawą do planowania działań wychowawczych są przede wszystkim potrzeby wychowanków oraz diagnoza sytuacji wychowawczej klasy. Plan wychowawczy klasy jest przedstawiany rodzicom.
4. Wychowawca klasy może zwrócić się o pomoc w diagnozie, planowaniu pracy oraz realizacji zadań wychowawczych do specjalistów szkoły lub spoza niej.

5. Zadania wychowawcze w klasie realizują wszyscy nauczyciele uczący w danej klasie, uwzględniając specyfikę swoich zajęć edukacyjnych, różnorodność form aktywności uczniów, ich potrzeby i oczekiwania.
6. Każdy nauczyciel realizuje zadania szkoły w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i postaw oraz wychowania. Zadania wychowawcze realizowane są podczas wszystkich zajęć edukacyjnych. Należy do nich:
 - kształcenie postawy twórczej, myślenia refleksyjnego;
 - rozwijanie zdolności spostrzegania i kojarzenia oraz umiejętności koncentracji;
 - doskonalenie umiejętności oceny własnych zachowań, odwagi cywilnej, autentyczności działań, otwartości, ufności;
 - kształtowanie wrażliwości uczuciowej i umiejętności kontaktowania się z drugim człowiekiem;
 - wyrabianie sprawności fizycznej i hartu;
 - poznawanie swoich uzdolnień, poszerzanie zainteresowań, umiejętność przyswajania wiedzy i poszukiwania informacji;
 - kształcenie i rozwijanie takich cech jak: pracowitość, rzetelność, wytrwałość, odpowiedzialność, stawianie sobie celów i osiąganie ich, aktywność.
7. Nauczyciel wychowawca ma prawo do:
 - realizacji treści zajęć wychowawczych i pozalekcyjnych zgodnie z programem wychowawczym szkoły i potrzebami zespołu klasowego oraz rodziców;
 - zapewnienia uczniom i ich rodzicom wszechstronnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych przez nią działań oraz osiągnięć uczniów;
 - kontaktowania się z rodzicami w zakresie rozpoznawania potrzeb, kontroli realizacji obowiązku szkolnego, pomocy w organizowaniu oraz realizacji imprez szkolnych i klasowych;
 - udzielania wsparcia i pomocy wychowankom w trudnych sytuacjach szkolnych i życiowych;
 - rozwiązywania problemów wychowawczych;
 - wspomagania zespołu uczniowskiego, a w razie potrzeby – inspirowania działań i kierowania ich realizacją;
 - koordynowania realizacji zadań zespołu pedagogicznego pracującego z klasą.

III A. STRUKTURA PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

- Wstęp do programu wychowawczo profilaktycznego.
- Charakterystyka środowiska szkolnego.
- Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną.
- Model absolwenta Szkoły Podstawowej w Gnieździe.
- Cele ogólne programu wychowawczo profilaktycznego.
- Cele szczegółowe programu wychowawczo- profilaktycznego.
- Plan działań wychowawczo profilaktycznych.
- Oczekiwane efekty.
- Ewaluacja programu wychowawczo profilaktycznego.

III B. SZCZEGÓŁOWA REALIZACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

WSTĘP DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Gnieździe jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego i obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program szkoły, opisuje w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli. Uwzględnia on diagnozę potrzeb wychowawczych rodziców i uczniów.

Treści zagadnień zawartych w Programie Wychowawczo -Profilaktycznym zostały uzgodnione i zaakceptowane przez rodziców oraz uczniów.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wszystkich nauczycieli, w tym wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą, we współpracy z pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, patriotycznym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym.

Zadaniem szkoły jest stworzenie warunków do zaspokajania ważnych potrzeb uczniów poprzez organizowanie procesu kształcenia tak, by uczenie się było bezpieczne, aktywne, sensowne i angażujące ucznia oraz otoczenie pomocą psychologiczną i pedagogiczną uczniów, których należy wesprzeć w procesie rozwoju, którzy wychowują się w niekorzystnych warunkach, przeżywają poważne problemy prowadzące do podwyższonego ryzyka zaburzeń rozwoju, uzależnień, a także podejmowanie wobec nich działań o charakterze wczesnej interwencji i pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły zawiera:

- całościowy opis zadań wychowawczych;
- zadania te tylko częściowo określone są w ustawach oświatowych i rozporządzeniach;
- inne zadania powinny być określone przez dyrektora i nauczycieli w konsultacji z rodzicami.

Program obejmuje działania podejmowane wobec wszystkich uczniów, nauczycieli i rodziców.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktycznego realizowanych od roku szkolnego 2021/2022.
- wniosków i analiz (m. in wniosków w pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (uwagi, spostrzeżenia, wnioski pracowników pedagogicznych, wychowanków, rodziców).
- ankiet kierowanych do grona pedagogicznego, rodziców i uczniów
- analizy czynników chroniących i ryzyka w szkole

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Do Szkoły Podstawowej im. Leona Bizewskiego w Gnieździe uczęszczają uczniowie w wieku od pięciu do piętnastu lat. Wśród rodziców dominuje wykształcenie zawodowe i średnie. Mieszkańcy posiadają małe, nowoczesne gospodarstwa rolne, zakłady

usługowe, a ostatnio ze względu na bliskość Zatoki Puckiej oraz powstałe elektrownie wiatrowe, tworzą gospodarstwa agroturystyczne. Głównym źródłem ich utrzymania jest praca na roli. Wielu z nich posiada prywatne zakłady: stolarskie, murarskie, rzemieślnicze oraz handlowo – usługowe. Na terenie wsi oprócz szkoły znajduje się budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. Nie odnotowano przypadków rozprowadzania i stosowania używek czy narkotyków. Nie działają sekty i nieformalne grupy o podłożu kryminogennym. Wśród dorosłych występuje mała aktywność spowodowana brakiem ośrodków kulturalno – rozrywkowych i klubów. Uczniowie wychowują się w rodzinach pełnych. Sporadycznie zdarzają się rodziny rozbite lub patologiczne. Mieszkańcy wsi deklarują przynależność do kościoła rzymsko- katolickiego.

USTALENIE WARTOŚCI UZNAWANYCH PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

OKREŚLENIE ZASAD STRATEGII PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Strategie oddziaływania na uczniów obejmują:

Działanie informacyjno – edukacyjne skierowane na:

- rozwijanie rozumnego, przyjaznego stosunku do siebie oraz do drugiego człowieka, jego natury i powinności moralnych,
- rozpoznawanie podstawowych wartości i właściwa ich hierarchizacja,
- kształtowanie postaw twórczych opartych na akceptowanym społecznie systemie wartości ukierunkowanym na poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka,
- przygotowanie wychowanków do dokonywania świadomych wyborów oraz samodzielności na drodze prowadzącej do osiągnięcia przez nich sukcesu szkolnego na miarę własnych możliwości,
- propagowanie i przestrzeganie norm etycznych,
- propagowanie higieny cyfrowej
- kształtowanie postaw, wartości i umiejętności prozdrowotnych,
- skuteczne wykorzystanie programów profilaktycznych,
- konkursy profilaktyczne.
-

Działania alternatywne – polegające na:

- organizowaniu zajęć: sportowych, artystycznych, pozalekcyjnych, społecznych, wdrażających uczniów do aktywnego i twórczego trybu życia.

Działania interwencyjne gwarantujące pomoc:

- praca indywidualna z dzieckiem i rodziną,
- organizowanie zajęć wspierających rozwój,
- wsparcie pedagogiczno – psychologiczne,
- interwencje wychowawcze w szkole i w domu rodzinnym dziecka,
- korzystanie z pomocy specjalistów.

MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GNIEŹDZEWIE

Realizując ogólne zadania szkoły dążymy do tego, by nasz absolwent:

w sferze nauki:

- **sprawnie posługiwał się językiem polskim**, aktywnie i samodzielnie docierał do informacji, obserwował je, gromadził i przetwarzał korzystając z nowoczesnych technologii komunikacyjnych;
- **był przygotowany do dalszej nauki**, rozwijał swoje talenty; myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie; umiał realizować własne plany i marzenia;
- **miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia**, rozumiał, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był przygotowany do podejmowania go;

w sferze społecznej:

- **dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu**, czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, okazywał ciekawość świata;
- **nawiązywał poprawne relacje społeczne z innymi ludźmi**
- **znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu**, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju i jego zwyczajów;
- **był odpowiedzialny, prawy i uczciwy**, wyrażał siebie w sposób społecznie akceptowany, rzetelnie wywiązywał się z powierzonych mu zadań, starał się przewidywać skutki swoich działań i był gotów ponieść konsekwencje swoich czynów;
- **umiał współpracować w grupie**, działając zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, miał poczucie współodpowiedzialności za zespół;
- **był tolerancyjny** wobec odrębności innych, w tym wobec cudzoziemców, osób starszych i niepełnosprawnych;
- **przestrzegał zasad kulturalnego zachowania**, znał zasady dobrego wychowania; używał form grzecznościowych;
- **potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami**, umiał nazywać swoje emocje i panować nad nimi; pokojowo rozwiązywał konflikty; umiał dyskutować; był wrażliwy na potrzeby innych;
- **dbał o zdrowie własne i innych**, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i higieny; znał zagrożenia wypływające z zażywania alkoholu, nikotyny i innych używek;
- **stosował się do zasad ekologii**, segregował odpady, dbał o czystość otoczenia;
- **bezpiecznie poruszał się po drogach** przestrzegając zasad obowiązujących uczestnika ruchu drogowego.

w sferze kulturowej:

- **uczestniczył w różnych formach kultury**, był przygotowany do odbioru mass mediów;
- **umiał analizować docierające do niego informacje**, był krytyczny wobec programów telewizyjnych, filmów, czasopism, książek; znał mechanizmy działania reklamy;
- **był aktywny fizycznie i artystycznie**, uprawiał sport; w miarę swoich możliwości śpiewał, grał na instrumencie, rysował.

CELE OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

- budowanie pozytywnych więzi ucznia ze szkołą poprzez stwarzanie możliwości pozytywnego zaistnienia w środowisku szkolnym (rozwijanie poczucia bezpieczeństwa, prawidłowe relacje z rówieśnikami i osobami dorosłymi, stwarzanie możliwości odnoszenia sukcesów),
- tworzenie w szkole atmosfery akceptacji i poczucia bezpieczeństwa wszystkim uczniom,

- kształtowanie czynnych podstaw wobec zdrowia i bezpieczeństwa własnego oraz innych,
- wyrabianie prawidłowych nawyków oraz postaw warunkujących zachowanie i pielęgnowanie zdrowia,
- ukazywanie wzorców zdrowego stylu życia oraz dostarczanie rzetelnej wiedzy dostosowanej do rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego dzieci oraz ich możliwości percepcyjnych,
- uświadamianie wychowankom wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponują,
- rozwijanie samokontroli, samoobserwacji, samopielęgnacji zdrowia oraz umiejętności wspierania innych w podejmowaniu właściwych zachowań,
- ukazywanie uczniom różnorodnych zagrożeń, które mogą występować w najbliższym otoczeniu,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych i niebezpiecznych sytuacjach, a także zapobiegania ich powstaniu,
- budowanie poczucia własnej wartości i wiary w siebie oraz akceptacji innych poprzez nawiązywanie właściwych relacji z rówieśnikami i najbliższym otoczeniem,
- rozpoznawanie możliwości rozwojowych wychowanków oraz podejmowanie wczesnej interwencji specjalistycznej w przypadku dzieci wymagających wsparcia specjalistów,
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
- Kształtowanie postaw bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowej

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

- opanowanie czynności samoobsługowych związanych z ubieraniem się i higieną ciała i odzieży,
- kształcenie nawyków właściwego odżywiania,
- kształtowanie u uczniów prawidłowych postaw i zachowań zgodnych z wyznacznikami wiedzy o zdrowiu,
- ukazanie uczniowi wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponuje,
- poznawanie przyczyn niektórych chorób (grypa, przeziębienie),
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie chorobom,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- uświadamianie skutków i zagrożeń podejmowania wczesnej inicjacji seksualnej; zakażenia chorobami przenoszonymi drogą płciową ze szczególnym uwzględnieniem HIV/AIDS,
- poznanie konsekwencji: palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków, picia energetyków
- planowanie dziennego rozkładu zajęć,
- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- propagowanie aktywnego wypoczynku i zdrowego trybu życia,
- rozpoznawanie zagrożeń cywilizacyjnych oraz miejsc, w których należy zachować rozwagę i ostrożność,
- wyrabianie nawyku przestrzegania przepisów bezpieczeństwa w kontaktach z nieznanymi (ograniczanie zaufania),
- uczenie zdecydowanego reagowania na wszelkie przejawy agresji, nietolerancji i wandalizmu,
- zapobieganie występowaniu agresji słownej i fizycznej wśród młodzieży,
- przestrzeganie przepisów ruchu drogowego,
- wyrabianie umiejętności prawidłowej komunikacji i zrozumienia poprzez słuchanie i mówienie oraz liczenie się z odczuciami innych,

- kształtowanie nawyków pokojowego rozwiązania konfliktów,
- rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się,
- wdrażanie do aktywnej współpracy w grupie rówieśniczej i społeczności uczniowskiej,
- kształtowanie umiejętności budowania poczucia własnej wartości,
- doskonalenie umiejętności, wyrażania i nazywania własnych uczuć, myśli, przekonań,
- uświadomienie przyczyn oraz konsekwencji zachowań społecznych,
- eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy wśród młodzieży,
- integracja uczniów, nauczycieli oraz rodziców we wspólnym działaniu na rzecz przeciwdziałania agresji,
- posługiwanie się technologią informacyjną w zakresie promocji zdrowia i bezpieczeństwa.
- higieniczne korzystanie z technologii cyfrowych, przeciwdziałania uzależnieniom od Internetu

Metody pracy: praca z książką, z tekstem pisany, środki audiowizualne, pokazy, plakaty, komputer, ankiety, rozmowy skojarzeniowe, mapy mentalne, „burza mózgów”, wspólne rozwiązywanie problemów, niedokończone zdania, rozmowa kierowana, prelekcje, dyskusje; autoprezentacje, twórczość artystyczna, projekty, odgrywanie ról (inscenizacje, rami, scenki rodzajowe, symulacje), scenki dramatyczne, wywiady, metaplan, pokazy, plakaty, lekcje w terenie, wycieczki, praca w kołach zainteresowań, uroczystości klasowe i szkolne, spotkania z pielęgniarką, policjantem, pedagogiem, radną, lekcje biblioteczne, gry i zabawy, imprezy środowiskowe, zajęcia świetlicowe, sytuacje życia codziennego, uczestnictwo w różnych aspektach życia kulturalnego.

Formy pracy: indywidualna jednolita; indywidualna zróżnicowana; zbiorowa; grupowa jednolita; grupowa zróżnicowana; formy warsztatowe.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

A. Realizacja programu wychowawczo- profilaktycznego

- **Uczeń jako członek zespołu klasowego**
 - Kontrakt klasowy
 - Wybory samorządu klasowego
 - Tworzenie i integracja zespołu klasowego
 - Funkcjonowanie ucznia w grupie
- **Uczeń jako współgospodarz szkoły**
 - W szkole
 - Pracownicy szkoły
 - Troska o estetykę sali lekcyjnej, pomoce dydaktyczne i sprzęt
 - Hymn i sztandar szkoły
 - Patron szkoły
 - *Promocja szkoły*
- **Uczeń- bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**
 - Bezpieczne, kulturalne zachowanie się w szkole
 - Zasady zachowania się w miejscach publicznych
 - Poszanowanie pracy innych i właściwe korzystanie z wyposażenia szkoły
 - Zasady zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza nią
 - Jak należy zachować się podczas przerw?
 - Zachowanie się w sytuacjach zagrożenia
 - Jak zachować się w czasie pożaru? - droga ewakuacyjna

- Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego
- Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad organizowania wycieczek
- Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole
- Zapobieganie występowaniu agresji słownej i fizycznej wśród dzieci
- Prawa dziecka i prawa człowieka
- Przemoc wobec dziecka – zachowania agresywne
- **Uczeń i jego zdrowie**
 - Higiena osobista
 - Na czym polega dojrzewanie?
 - Higiena miejsca pracy i odpoczynku
 - Zdrowa żywność
 - Zdrowe i racjonalne odżywianie
 - Skutki niewłaściwego odżywiania się
 - Aktywność ruchowa i umysłowa
 - Propagowanie aktywnego wypoczynku
 - Ochrona przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi
 - Czy dymek papierosowy to dymek dobry czy zły?
 - Cyfryzacja- bezpiecznie korzystanie z telefonu i komputera (Internet)
- **Uczeń jako mieszkaniec swojej dzielnicy, miasta, wsi, swojego regionu. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie (*Moja mała ojczyzna*)**
 - Mieszkańcy oraz ich zajęcia
 - Historia regionu
- **Uczeń jako obywatel Polski**
 - Polska moja Ojczyzna.
 - 104. Rocznica Odzyskania Niepodległości.
 - Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
 - 102. Rocznica Zaślubin Polski z Morzem

B. Współpraca z rodzicami, instytucjami lokalnymi

- Zapoznanie z planem pracy wychowawczej, profilaktyki oraz innymi dokumentami dotyczącymi pracy szkoły
- Rodzina – więzy rodzinne, struktura rodziny, związki uczuciowe, podział obowiązków

C. Realizacja treści wychowawczo - profilaktycznych zawartych w podstawie programowej (działy z programu edukacja społeczna i etyka)

- Edukacja wczesnoszkolna I etap nauczania
- II etap nauczania, przedmioty

A. Szczegółowa realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego będzie przebiegać wg następujących zagadnień:

I. Uczeń jako członek zespołu klasowego			
Zadania	Sposoby i formy realizacji Klasy 1-3	Zadania	Sposoby i formy realizacji Klasy 4-8
Ustalanie kontraktu klasowego	Opracowanie regulaminu klasowego. Tworzenie kontraktu klasowego i respektowanie go. Wspólne planowanie	Ustalanie zasad funkcjonowania w grupie rówieśniczej	Podstawowe zasady i reguły obowiązujące w relacjach międzyludzkich.

	pracy w danym roku szkolnym.	Koledzy ze szkolnej ławy	Wspólne ustalenie regulaminu klasowego. Respektowanie ustalonych reguł. Koleżeństwo i przyjaźń; uczenie się okazywania uczuć w grupie rówieśniczej.
Wybory samorządu klasowego Tworzenie i integracja zespołu klasowego	Znaczenie działań samorządu w funkcjonowaniu zespołu klasowego. Wybór prezydium samorządu klasowego. Samodzielne podejmowanie inicjatywy oraz odpowiedzialne rozwiązywanie problemów klasowych i szkolnych. Organizacja urodzin koleżanek i kolegów. Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce. Pogłębianie poczucia więzi między członkami zespołu klasowego.	Tworzenie i integracja zespołu klasowego	Formułowanie zadań do realizacji w poszczególnych zespołach klasowych. Ustalanie harmonogramu imprez i uroczystości klasowych lub szkolnych oraz form przygotowywania niespodzianek. Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce. Kontynuowanie tradycji składania życzeń solenizantom. Pogłębianie poczucia więzi między członkami zespołu klasowego.
Funkcjonowanie ucznia w grupie	Przyjęcie systemu wartości opartego na zasadzie dobra drugiego człowieka jako podstawy znalezienia własnego miejsca w rodzinie, klasie i społeczeństwie. Uczenie współodpowiedzialności za efekty swojej pracy. Przestrzeganie zasad obowiązujących w grupie zadaniowej. Zdobywanie umiejętności dobrego komunikowania się oraz współpracy z	Funkcjonowanie ucznia w grupie	Przyjęcie systemu wartości opartego na zasadzie dobra drugiego człowieka jako podstawy znalezienia własnego miejsca w rodzinie, klasie i społeczeństwie. Wyrobienie odpowiedzialności za wykonywanie powierzonych obowiązków. Poznanie zasad i reguł obowiązujących w relacjach międzyludzkich.

	<p>innymi.</p> <p>Stosowanie na co dzień klasowych reguł i ustaleń oraz obowiązującego w szkole systemu nagród i kar zawartego w Statucie Szkoły (wszyscy pracownicy szkoły).</p> <p>Prowadzenie zeszytów wychowawczych oraz dzienników uwag (wychowawcy, nauczyciele); - rozmowy indywidualne z rodzicami prowadzone przez wychowawcę oraz innych nauczycieli.</p> <p>Dbanie o kulturę osobistą ucznia, używania słów i zwrotów grzecznościowych, kulturalnego zachowania wobec innych, (eliminowania wulgaryzmów i niestosownego słownictwa), w tym postawy szacunku wobec osób dorosłych, nauczycieli i innych pracowników szkoły.</p>		<p>Organizowanie debat uczniowskich na forum klasy i szkoły na temat zasad i reguł obowiązujących w relacjach: uczeń-uczeń, uczeń - nauczyciel, uczeń – dorosły.</p> <p>Moje prawa i obowiązki – poznajemy regulaminy obowiązujące w naszej szkole.</p> <p>Stosowanie na co dzień klasowych reguł i ustaleń oraz obowiązującego w szkole systemu nagród i kar zawartego w Statucie Szkoły (wszyscy pracownicy szkoły).</p> <p>Rozwijanie umiejętności współdziałania i pracy w grupie dla osiągnięcia wspólnych celów. Kształtowanie umiejętności dostrzegania przyczyn oraz właściwego, pokojowego rozwiązywania konfliktów.</p>
II. Uczeń jako współgospodarz szkoły			
W szkole	<p>Poznanie miejsc użyteczności publicznej. Podstawowe dane szkoły: nazwa, adres, sztandar, hymn, patron.</p> <p>Podejmowanie wspólnych decyzji w sprawie funkcjonowania szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> -planowanie imprez klasowych i szkolnych, - przestrzeganie statutu szkoły, a w szczególności praw i obowiązków 	Szkoła wspólnym dobrem	<p>Respektowanie norm i zasad regulujących życie szkoły.</p> <p>Podejmowanie wspólnych decyzji w sprawie funkcjonowania szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowanie imprez klasowych i szkolnych, - przestrzeganie statutu szkoły, a w szczególności praw i

	<p>ucznia,</p> <p>- korzystanie z prawa wolności: wyrażanie swoich opinii i poglądów oraz samorządnego współdziałania w grupie zadaniowej.</p> <p>Okazywanie życzliwości i pomocy w stosunku do uczniów z Ukrainy</p>		<p>obowiązków ucznia,</p> <p>- korzystanie z prawa wolności: wyrażanie swoich opinii i poglądów oraz samorządnego współdziałania w grupie zadaniowej.</p> <p>- organizowanie wspólnych dyskusji, debat, sondaży.</p> <p>Okazywanie życzliwości i pomocy w stosunku do uczniów z Ukrainy</p>
Pracownicy szkoły	<p>Okazywanie szacunku wszystkim pracownikom szkoły.</p> <p>Wypełnianie poleceń nauczycieli i pracowników obsługi.</p>	Pracownicy szkoły	<p>Okazywanie szacunku wszystkim pracownikom szkoły.</p> <p>Wypełnianie poleceń nauczycieli i pracowników obsługi.</p>
Troska o estetykę sali lekcyjnej, pomoce dydaktyczne i sprzęt	<p>Zagospodarowanie i dekoracja sali oraz systematyczna opieka nad kwiatami.</p> <p>Porządkowanie sali i swojego miejsca pracy – rozwijanie wrażliwości na estetykę miejsca pracy.</p> <p>Wdrażanie do stałej troski o mienie społeczne.</p> <p>Zorganizowanie wystawek prac dzieci.</p> <p>Naprawianie wyrządzonej przez siebie szkody (w miarę możliwości).</p> <p>Porządkowanie pomocy dydaktycznych oraz prawidłowe ich przechowywanie.</p> <p>Ustalenie czynności dyżurnego klasowego.</p>	Troska o estetykę sali lekcyjnej, pomoce dydaktyczne i sprzęt	<p>Kształtowanie postawy współgospodarza klasy i szkoły.</p> <p>Wspólne zagospodarowanie sali; wyznaczenie kątek zainteresowań i zaplanowanie sposobu ich urządzenia.</p> <p>Wykonywanie aktualnych gazetek i dekoracji sal lekcyjnych oraz korytarzy.</p> <p>Wdrażanie do stałej troski o mienie społeczne.</p> <p>Naprawianie wyrządzonej przez siebie szkody (w miarę możliwości).</p> <p>Porządkowanie pomocy dydaktycznych oraz prawidłowe ich</p>

			przechowywanie. Zorganizowanie dyżurów klasowych.
Hymn i sztandar szkoły	<p>Poznanie historii szkoły i kultywowanie jej tradycji.</p> <p>Wykonywanie gazetek tematycznych.</p> <p>Nauka słów i melodii hymnu szkoły.</p> <p>Poznawanie ceremoniału związanego ze sztandarem.</p> <p>Organizowanie uroczystości i imprez kultywujących tradycje szkoły.</p>	Hymn i sztandar szkoły	<p>Zachowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu szkoły oraz wprowadzania i wyprowadzania sztandaru.</p> <p>Aktywny udział w uroczystościach związanych z obchodami rocznic nadania imienia i sztandaru.</p> <p>Przeprowadzanie konkursu wokół tematu: „Historia szkoły”.</p> <p>Organizowanie uroczystości i imprez kultywujących tradycje szkoły.</p>
Patron szkoły	<p>Wzbogacenie wiedzy o patronie szkoły.</p> <p>Organizowanie kącików patrona w salach lekcyjnych.</p> <p>Wykazywanie troski o tablicę pamiątkową i nagrobek bohatera.</p> <p>Zorganizowanie Dnia Patrona szkoły święto szkoły.</p> <p>Ogłoszenie konkursu: „Czy znasz patrona szkoły? konkurs plastyczny – „Portret Patrona”.</p>	Co wiemy o patronie naszej szkoły?	<p>Pogłębienie wiadomości o patronie.</p> <p>Stawianie go za wzór Polaka i patrioty.</p> <p>Wykazywanie troski o tablicę pamiątkową i nagrobek bohatera.</p> <p>Analiza dokumentów znajdujących się w szkole.</p> <p>Sondaż wśród mieszkańców regionu.</p> <p>Ogłoszenie konkursu: „Czy znasz patrona szkoły?” - quiz wiedzy.</p>

Promocja szkoły	Udział w imprezach szkolnych: olimpiadach, konkursach, uczestnictwo pocztu sztandarowego w uroczystościach pozaszkolnych, wycieczki klasowe, zielone lekcje, poczet sztandarowy.	Promocja szkoły	Wzbogacanie i aktualizowanie witryny internetowej placówki. Udział w imprezach szkolnych: olimpiadach, konkursach, uczestnictwo pocztu sztandarowego w uroczystościach pozaszkolnych, wycieczki klasowe, zielone lekcje.
III. Uczeń jako mieszkaniec swojej wsi, miasta, swojego regionu. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie - <i>Moja mała ojczyzna.</i>			
Mieszkańcy oraz ich zajęcia.	Poznanie charakteru prac wykonywanych przez ludzi z najbliższego otoczenia i w sąsiedztwie: pracowników szkoły, rodziców, dziadków. Dostrzeganie wartości i znaczenia świadczonej przez ludzi pracy. Okazywanie im szacunku.	Mieszkańcy oraz ich zajęcia.	Poznanie charakteru pracy ludzi wykonujących różne zawody i spotykanych w sąsiedztwie (narzędzia, wytwory, rodzaj świadczonych usług). Dostrzeganie wartości i znaczenia świadczonej przez ludzi pracy i okazywanie im szacunku
Historia mojego regionu; charakterystyczne urzędy, instytucje, symbole.	Wyszukiwanie informacji z różnorodnych źródeł na temat najważniejszych wydarzeń historycznych regionu. Gromadzenie widokówek i zdjęć. Wykonywanie albumów i gazetek tematycznych. Zorganizowanie wycieczki do muzeum. Poznanie zasad zachowania się w muzeum. Rozumienie znaczenia muzeum w życiu człowieka.	Historia mojego regionu; budownictwo, instytucje, urzędy.	Zachęcanie do czerpania wiedzy od najstarszych mieszkańców wsi. Poznanie historii środowiska lokalnego oraz jej związków z dziejami Polski. Zorganizowanie wycieczki do miejsca pamięci narodowej wskazanego przez nauczyciela. Wskazywanie instytucji i urzędów: samorządowych, terytorialnych, społecznych położonych w regionie.
IV. Uczeń – bezpieczeństwo i pierwsza pomoc			
Kulturalne	Podnoszenie kultury	Kulturalne	Propagowanie

zachowanie się w szkole	osobistej ucznia dotyczącej właściwego zachowywania się w szkole i poza nią: - używanie zwrotów grzecznościowych w każdej sytuacji, - rozmowy i dyskusje na temat sposobów rozwiązywania konfliktów i sytuacji spornych, - odgrywanie scenek, ról przedstawiających sytuacje konfliktowe.	zachowanie się w szkole	kulturalnych sposobów komunikowania. Walka z wulgaryzmami - uczenie słownego wyrażania swoich emocji bez używania wulgaryzmów. Rozwijanie umiejętności posługiwania się poprawną polszczyzną oraz zwrotami grzecznościowymi. Podnoszenie kultury osobistej ucznia: -wizerunek ucznia w szkole i podczas uroczystości, -zasady zachowania w stosunku do osób starszych, nauczycieli, itp.
Zasady zachowania się w miejscach publicznych	Pogadanki na temat tego, jak należy zachować się: w teatrze, kinie, bibliotece, podczas meczu i wycieczki, na wystawie. Wypowiedzi uczniów na temat zachowanie się w miejscach publicznych. Kształtowanie nawyku kulturalnego zachowywania się w nich.	Zasady zachowania się w miejscach publicznych	Pogadanki na temat tego, jak należy zachować się: w teatrze, kinie, bibliotece, podczas meczu i wycieczce, na wystawie. Kształtowanie nawyku kulturalnego zachowywania się w miejscach publicznych. Przestrzeganie kultury w miejscach publicznych.
Poszanowanie pracy innych i właściwe korzystanie z wyposażenia szkoły	Poszanowanie cudzej własności. Skuteczne i konsekwentne reakcje nauczycieli oraz rówieśników na negatywne zachowania uczniów.	Poszanowanie pracy innych i właściwe korzystanie z wyposażenia szkoły	Konsekwencja w egzekwowaniu naprawienia wyrządzonej przez ucznia szkody zgodnie z zapisami zawartymi w Statucie Szkoły.
Zasady zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza nią	Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami z zakresu BHP. Zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi: na terenie szkoły; w drodze	Zasady zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza nią	Wdrażanie do troski o bezpieczeństwo własne oraz innych. Wzmocnienie kontroli budynku i otoczenia szkoły w czasie trwania lekcji oraz po ich zakończeniu.

	<p>do szkoły i powrotnej oraz podczas spędzania wolnego czasu.</p> <p>Dostrzeganie zagrożeń wynikających z niewłaściwej jazdy na: sankach, łyżworolkach, rowerze (czepianie się pojazdów, zjeżdżanie z górki w pobliżu jezdni itp.).</p> <p>Kontynuowanie dyskusji wokół zagadnień: „bawimy się bezpiecznie, przyjemnie i kulturalnie”.</p>		<p>Prawidłowe korzystanie z urządzeń i sprzętu stanowiącego wyposażenie sali gimnastycznej oraz boiska szkolnego.</p> <p>Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa związanego z prawidłowym zachowaniem się w czasie zajęć wychowania fizycznego oraz techniki.</p>
<p>Jak należy zachować się podczas przerw?</p>	<p>Swobodne wypowiedzi na temat zachowania się podczas przerw.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa podczas zabaw w czasie przerw międzylekcyjnych oraz w miejscach, w których należy zachować rozwagę i ostrożność.</p> <p>Obserwacja ucznia podczas zajęć, przerw, jego sposobu odnoszenia się do innych.</p>	<p>Jak należy zachować się podczas przerw?</p>	<p>Troska o bezpieczeństwo podczas zabaw w czasie przerw międzylekcyjnych oraz w miejscach, w których należy zachować rozwagę i ostrożność.</p> <p>Rozwijanie umiejętności zaobserwowania sytuacji ukazujących niebezpieczne zabawy podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>Wdrażanie do poprawnego zachowywania się w szkole oraz poza jej terenem.</p>
<p>Zachowanie się w sytuacjach zagrożenia</p>	<p>Słuchanie wypowiedzi nauczyciela oraz pogadanek opartych na materiale poglądowym (m. in. historyjki obrazkowe).</p> <p>Słuchanie i sprawne wykonywanie poleceń nauczyciela podczas alarmu.</p> <p>Doskonalenie umiejętności posługiwania się telefonami alarmowymi oraz wiarygodnego przekazywania informacji.</p>	<p>Zachowanie się w sytuacjach zagrożenia</p>	<p>Zachęcanie do korzystania z pomocy dorosłych (wychowawcy, innego nauczyciela lub osoby dorosłej) w przypadku niebezpieczeństwa bądź doznanego urazu.</p>

Jak zachować się w czasie pożaru? - droga ewakuacyjna	Omawianie planu ewakuacji oraz zasad postępowania w razie pożaru lub innego zagrożenia. Umiejętne, szybkie reagowanie na polecenia nauczyciela	Droga ewakuacyjna	Omawianie drogi ewakuacyjnej i jej oznakowania. Nabywanie umiejętności prawidłowego postępowania podczas alarmu.
Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego	Wdrażanie pięciu zasad przechodzenia przez jezdnię bez wyznaczonego miejsca dla pieszych oraz zasad poruszania się w mieście i poza nim. Ćwiczenia praktyczne: spacer ulicami miasta; zademonstrowanie dzieciom sposobów poruszania się po chodniku oraz przechodzenia przez jezdnię. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania znaków drogowych; nazywanie ich i klasyfikowanie. Ćwiczenia z wykorzystaniem modelu ulicy. Bezpieczna droga do szkoły- spotkania z policjantem połączone z konkursem plastycznym.	Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego	Zapoznavanie uczniów z podstawowymi przepisami ruchu drogowego w ramach realizowanych jednostek edukacyjnych oraz godzin do dyspozycji wychowawcy. Przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się na drodze do szkoły i z powrotem (pogadanki, ćwiczenia praktyczne). Prowadzenie różnorodnych form zajęć w zakresie wychowania komunikacyjnego i wdrażanie nawyków kulturowych bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym.
Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad organizowania wycieczek	Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad organizowania wycieczek oraz zapewnienie prawidłowej obsady opiekuńczej podczas ich realizacji.	Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad organizowania wycieczek	Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad organizowania wycieczek oraz zapewnienie prawidłowej obsady opiekuńczej podczas ich realizacji.
Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole	Zapobieganie przemocy i agresywnym zachowaniom przejawiających się w formie: przezywania, wyśmiewania, obgadywania, grożenia,	Przemoc	Kształcenie umiejętności rozróżniania pojęć: agresja, przemoc, lobbing, asertywność. Realizowanie programów profilaktyki dotyczących mobbingu i

	<p>zastraszania, okradania, wymuszania pieniędzy, bicia, kopania lub popychania.</p> <p>Uświadamianie uczniom, na czym polegają zachowania agresywne.</p> <p>Stała kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych</p> <p>Bieżące rozwiązywanie konfliktów zaistniałych w obrębie zespołu klasowego.</p> <p>Organizowanie spotkań z psychologiem i pedagogiem.</p>		<p>przemocy w szkole.</p> <p>Organizowanie konkursów na temat zjawisk przemocowych.</p> <p>Przygotowywanie plakatów, gazetek, wystaw.</p> <p>Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz obrony przed czyjąś agresją.</p> <p>Organizowanie warsztatów z psychologiem lub pedagogiem.</p>
<p>Zapobieganie występowaniu agresji słownej i fizycznej wśród dzieci</p>	<p>Zdobywanie wiedzy na temat: "Agresja w życiu człowieka".</p> <p>Kształtowanie umiejętności właściwego reagowania wobec agresji słownej kolegów i koleżanek.</p> <p>Bieżąca i wnikliwa obserwacja zachowań uczniów.</p> <p>Przeciwdziałanie sytuacjom konfliktowym poprzez:</p> <p>a) rozmowy indywidualne,</p> <p>b) spotkania ucznia i nauczyciela z wychowawcą i pedagogiem</p> <p>c) rozmowa z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowankami,</p> <p>d) omawianie spraw podczas zebrań zespołu wychowawczego.</p> <p>Rozwijanie u uczniów umiejętności podejmowania decyzji, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.</p> <p>Rozmowy z uczniami na temat: co to jest stres, jak</p>	<p>Zapobieganie występowaniu agresji słownej i fizycznej wśród uczniów</p>	<p>Zapoznanie uczniów z przyczynami i formami agresji oraz sposobami radzenia sobie z nią.</p> <p>Pogadanki i dyskusje na zajęciach wychowawczych na temat agresji słownej i umiejętności radzenia sobie ze stresem i napięciem psychicznym</p> <p>Przeprowadzenie godzin wychowawczych na temat agresji,</p> <p>Wzbudzanie świadomości różnych zachowań i ich konsekwencji.</p> <p>Radzenie sobie z zachowaniami agresywnymi</p> <p>Pomysły uczniów na zmniejszenie agresji w szkole.</p> <p>Przeciwdziałanie agresji: rozwijanie postaw prospołecznych uczniów, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w szkole, nauka rozwiązywania sporów i sytuacji, uczenie się</p>

	<p>go pokonać? - Co to jest stres, jak go pokonać? (dyskusja, psychozabawa, Indywidualne rozmowy) Aktywne pełnienie dyżurów przez nauczycieli w czasie przerw (wg określonych procedur). Apele szkolne: „Dobre rady na dziecięce wady”, „Agresja w szkole – jak się przed nią bronić?”, „Grzeczność na co dzień”, kontrola zachowań negatywnych uczniów, - prowadzenie klasowych zeszytów uwag.</p>		<p>zapobiegania stresowi. Uświadomienie uczniom zasad obowiązujących w trakcie negocjacji Natychmiastowe reagowanie na przejawy agresji: rozliczanie i konsekwentne karanie Bieżąca analiza kart z zachowania – zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów przejawiających niewłaściwe zachowania. Indywidualne rozmowy z uczniami na temat ich zachowań agresywnych. Opracowanie w klasach zasad kulturalnego obcowania z drugim człowiekiem Rozwijanie twórczości uczniów; zaprojektowanie plakatów, ulotek, haseł zniechęcających do agresywnych zachowań; przygotowanie kampanii reklamowej w szkole Ćwiczenia i zajęcia na temat komunikacji interpersonalnej Stworzenie sekcji „dyżurnych” wśród młodzieży. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych pt.: „Mój wpływ na bezpieczeństwo w szkole”. Przeprowadzenie szkolenia dla uczniów z zasad BHP na lekcjach WF.</p>
<p>Prawa dziecka i prawa człowieka</p>	<p>Uświadamianie uczniowi jego praw do nietykalności osobistej i naruszania jego godności Działania edukacyjno –</p>	<p>Prawa dziecka i prawa człowieka</p>	<p>Dostarczenie wiedzy na temat Praw i obowiązków człowieka, dziecka, Ucznia (dyskusje,</p>

	<p>profilaktyczne na rzecz szkoły i środowiska</p> <p>- umieszczenie na gazetce szkolnej wykazu instytucji, do których można się zwrócić z prośbą o pomoc.</p>		<p>prezentacje).</p> <p>Zorganizowanie spotkania z rzecznikiem praw Ucznia.</p> <p>Przeprowadzenie pogadanek dotyczących praw człowieka.</p> <p>Dyskusja na lekcjach wychowawczych</p> <p>Rola instytucji w przeciwdziałaniu przemocy i agresji (HELP, telefon zaufania, policja, sąd, MOPS).</p>
<p>Przemoc wobec dziecka – zachowania agresywne</p>	<p>Zapobieganie przemocy i agresji w rodzinie uczniów naszej szkoły.</p> <p>Obserwacja uczniów, poznawanie ich sytuacji rodzinnej, rozmowy z rodzicami</p> <p>Skierowanie do odpowiedniej instytucji, organizowanie pomocy.</p> <p>Przybliżenie uczniom i rodzicom zjawiska agresji.</p> <p>Uczenie sposobów rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji.</p>	<p>Przemoc wobec dziecka</p>	<p>Poznanie ofiar oraz skutków przemocy.</p> <p>Udostępnianie wykazu różnych instytucji przeciwdziałających agresji, kierowanie na badania psychologiczne, psychiatryczne i neurologiczne uczniów.</p>
V. Uczeń - jego zdrowie			
<p>Higiena osobista</p>	<p>Prawidłowe korzystanie ze wszystkich dostępnych przyborów do mycia (mydło, ręcznik, szczoteczka do zębów, grzebień).</p> <p>Rozumienie konieczności codziennej zmiany bielizny osobistej i odzieży.</p> <p>Przebieranie się w strój gimnastyczny na zajęcia wychowania fizycznego.</p> <p>Systematyczna kontrola czystości ciała i ubioru.</p> <p>Współpraca z pielęgniarką szkolną.</p>	<p>Higiena osobista</p>	<p>Nabywanie nawyków higienicznych.</p> <p>Pogadanki oparte na materiale pogładowym (spotkania uczniów z pielęgniarką szkolną: uświadamiające potrzebę dbania o higienę osobistą.</p> <p>Okresowe sprawdzanie czystości przez pielęgniarkę szkolną.</p> <p>Konkursy międzyklasowe.</p> <p>Badania profilaktyczne (higiena jamy ustnej, higiena osobista).</p>
<p>Na czym polega</p>	<p>Dostrzeganie zmian</p>	<p>Dojrzewanie</p>	<p>Dyskusje i pogadanki na</p>

dojrzewanie?	<p>zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania. Określanie wieku, w jakim osiąga się poszczególne etapy dojrzewania.</p>		<p>temat dojrzewania oraz potrzeb organizmu w tym okresie. Poznanie zmian zachodzących w okresie dojrzewania u obu płci. Zmiany w budowie dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania (cykl lekcji wychowawczych pod hasłem: "Higiena okresu dojrzewania"). Pedagogizacja rodziców w zakresie treści wychowania do życia w rodzinie oraz podanie tematyki spotkań.</p>
Higiena miejsca pracy i odpoczynku	<p>Wietrzenie pomieszczeń. Dostosowanie krzeseł i ławek do wzrostu uczniów. Kształtowanie nawyku dbania o czystość i estetykę pomieszczeń. Zaplanowanie i zorganizowanie miejsca do nauki. Prawidłowe oświetlenie oraz właściwa postawa podczas: nauki, pracy i zabawy. Poznanie ogólnych zasad higieny pracy umysłowej. Przestrzeganie zasady niedotykania oczu rękami. Mówienie umiarkowanym głosem. Opanowywanie zbyt gwałtownych reakcji wywołanych uporem, lękiem</p>	Higiena pracy i narządów zmysłu	<p>Wietrzenie pomieszczeń. Odpowiednie rozplanowanie i urządzenie pomieszczeń do pracy. Dostosowanie krzeseł i ławek do wzrostu uczniów. Kształtowanie nawyku dbania o czystość i estetykę pomieszczeń. Zaplanowanie i zorganizowanie swojego miejsca do pracy i wypoczynku. Poszerzanie i utrwalanie ogólnych zasad higieny pracy umysłowej.</p>
Zdrowa żywność	<p>Rozmowy wokół zagadnień: jedz zdrowo i zacznij lepiej żyć! Rozumienie pojęcia: zdrowa żywność (wytworzona bez udziału</p>	Zdrowa żywność	<p>Propagowanie produktów sprzyjających zdrowiu (filmy edukacyjne). Poznanie różnorodnych sposobów przetwarzania</p>

	<p>środków ochrony roślin, nawozów mineralnych, regulatorów wzrostu roślin i biologicznie aktywnych)</p> <p>Rozróżnianie produktów wchodzących w skład zdrowej żywności.</p> <p>Poznawanie wartości odżywczych: warzyw, owoców i nabiału.</p> <p>Organizowanie akcji promujących zdrowe odżywianie.</p> <p>Konkurs plastyczny w ramach realizacji programu „Trzymaj formę”.</p>		<p>warzyw i owoców.</p> <p>Dostrzeganie wartości odżywczych: warzyw, owoców i nabiału.</p> <p>Organizowanie akcji promujących zdrowe odżywianie oraz zajęć warsztatowych.</p> <p>Zajęcia warsztatowe na temat zdrowego odżywiania.</p> <p>Konkurs plastyczny w ramach realizacji programu „Trzymaj formę”??</p>
<p>Zdrowe i racjonalne odżywianie</p> <p>„Mleko w szkole” oraz „Owoce w szkole”</p>	<p>Poznawanie zasad właściwego odżywiania</p> <p>Kształtowanie nawyków zdrowego i racjonalnego odżywiania.</p> <p>Rozpoznawanie pokarmów: mącznych, mięsnych, tłuszczu.</p> <p>Słuchanie wypowiedzi nauczyciela na temat spożywania: owoców, warzyw, mleka i produktów mlecznych, pieczywa, mięsa oraz ich znaczenia dla zdrowia</p> <p>Dlaczego jemy warzywa i owoce? -Kształtowanie nawyku codziennego jedzenia warzyw i owoców.</p> <p>Rozumienie potrzeby zachowania umiaru w jedzeniu słodczy.</p>	<p>Zdrowe i racjonalne odżywianie</p> <p>Szklanka mleka dla każdego</p>	<p>Zdobywanie podstawowych informacji na temat zdrowia, zachowań prozdrowotnych i antyzdrowotnych.</p> <p>Utrwalanie zasad prawidłowego odżywiania się; higieny sporządzania i spożywania posiłków.</p> <p>Zwracanie uwagi na znaczenie zdrowego odżywiania się dla rozwoju dzieci i młodzieży.</p> <p>Kształtowanie prawidłowych postaw zgodnych z założeniami wiedzy o zdrowiu.</p> <p>Sposoby zabezpieczania pokarmu przed zanieczyszczeniem i zepsuciem.</p>
<p>Skutki niewłaściwego odżywiania się</p>	<p>Wymienianie przyczyn złego odżywiania się.</p> <p>Poznawanie przyczyn i skutków niewłaściwego odżywiania się, np. niedożywienie (krzywica, gruźlica, próchnica); złe odżywianie (otyłość).</p>	<p>Skutki niewłaściwego odżywiania się</p>	<p>Uświadomienie uczniom groźnych następstw anoreksji i bulimii.</p> <p>Kształtowanie umiejętności przewidywania skutków niewłaściwego odżywiania.</p>

	Zachęcanie rodziców do kontroli jakości i ilości spożywanych przez dzieci posiłków		Zachęcanie rodziców do kontroli jakości i ilości spożywanych przez dzieci posiłków.
Aktywność ruchowa i umysłowa	Omawianie sposobów spędzania czasu wolnego przez uczniów i ukazywanie alternatywnych form: - imprezy klasowe, wycieczki, rajdy, - wyjścia do kina, teatru, muzeum, - pogadanki, rozmowy z rodzicami na powyższe tematy.	Propagowanie aktywnego wypoczynku	Poznanie zainteresowań uczniów w ramach kół zainteresowań i poprzez organizację konkursów. Rozwijanie czytelnictwa: stały kontakt z biblioteką, lekcje biblioteczne, organizowanie konkursów czytelniczych. Prowadzenie różnorodnych zajęć sportowo-rekreacyjnych Organizowanie: rajdów pieszych, wycieczek rowerowych i turystyczno-krajoznawczych, kuligów.
Propagowanie aktywnego wypoczynku Profilaktyka zdrowotna	Działania mające na celu zapobieganie chorobom, poprzez ich wczesne wykrycie i leczenie. Rozumienie konieczności przestrzegania zaleceń lekarza w przypadku choroby. Rozmowy swobodne i ukierunkowane wokół tematu:” nasze zdrowie, a tryb życia.” Poznanie i zachęcanie do wykonywania ćwiczeń: - pomagających w czasie nauki w domu; - zapobiegających skrzywieniu kręgosłupa. Efektywne wykorzystywanie czasu wolnego. Zachowania sprzyjające i zagrażające zdrowiu.	Profilaktyka zdrowotna	Dyskusja na temat: „profilaktyka zdrowotna” Poznanie faz profilaktyki zdrowotnej -profilaktyka wczesna: utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia, -profilaktyka pierwotna (I faza): zapobieganie chorobom poprzez kontrolowanie czynników ryzyka - profilaktyka wtórna (II faza): zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie (przesiewowe badanie skринingowe) - profilaktyka III fazy: zahamowanie postępu choroby oraz ograniczenie powikłań. Podejmowanie

			odpowiedzialnych wyborów, korzystanie z pomocy służby zdrowia.
Ochrona przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi Zgiełk a nasze zdrowie	Rozumienie konieczności unikania hałasu Dostrzeganie czynników mających negatywny wpływ na narząd słuchu.	Zgiełk a nasze zdrowie	Wpływ hałasu na zdrowie. Podawanie przykładów skutków negatywnego działania hałasu na zdrowie człowieka: nadciśnienie tętnicze, zaburzenia pracy żołądka, wzrost wydzielania adrenaliny, wrzody żołądka, przyspieszenie procesu starzenia.
Czy dymek papierosowy to dymek dobry czy zły?	Dostarczanie i poszerzenie wiedzy o szkodliwości palenia papierosów. Uświadamianie uczniom, że nikotyna powoduje uzależnienie.	Co to jest nałóg?	Rozumienie i określanie zjawiska ułatwiającego popadanie w nałóg oraz jego konsekwencje Uświadamianie wychowankom negatywnego wpływu palenia papierosów na zdrowie oraz wyniki w nauce i sporcie Przeprowadzenie kampanii informacyjnej poprzez umieszczanie materiałów w gablotach klasowych i na korytarzach. Realizacja wybranych tematów podczas zajęć do dyspozycji wychowawcy. Ekspozowanie plakatów i ulotek. Spotkania ze specjalistami.
Telewizja i komputer, korzystanie z Internetu (wady i zalety)	Pogadanki dla rodziców i uczniów na temat szkodliwości nadmiernego oglądania telewizji i pracy przy komputerze, korzystania z Internetu. Technika „mówiącej ściany”: • czy	Telewizja i komputer (wady i zalety)	Edukacja czytelniczo-medialna: - tworzenie mapy medialnej; - burza mózgów (praca w grupach); - komputer jako maszyna do magazynowania w pamięci; przetwarzania

	<p>ślucham radia?</p> <ul style="list-style-type: none"> • czego oczekuję od radia? • czy wyobrażam sobie życie bez radia? (praca w grupach). <p>Debaty „za” i „przeciw” programom telewizyjnym.</p> <p>Szkodliwy wpływ nadmiernego oglądania telewizji lub pracy przy komputerze na samopoczucie człowieka.</p> <p>Szkodliwość z nadmiernego używania Internetu</p>		<p>oraz sortowania informacji wg dowolnych kryteriów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie roli i znaczenia komputera, który dostarcza informacji w sposób atrakcyjny i dostępny. <p>Edukacja medialna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ukierunkowanie wypowiedzi uczniów wokół zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> • jakie programy oglądam? • film czy standardowy produkt? • czego nie powinny oglądać dzieci? - dokonanie oceny wartości TV pod kątem treści i przesłania.
V. Uczeń – zagrożenie Covid - 19			
<p>Ochrona zdrowia swojego i innych w sytuacji pandemii Covid -19.</p>	<p>Motywowanie i egzekwowanie wśród uczniów samodyscypliny w zakresie przestrzegania obostrzeń występujących w szkole.</p> <p>Zapoznanie uczniów z procedurą szkolną i zobowiązanie uczniów do przestrzegania reżimu sanitarnego: (noszenie maseczek na korytarzach, częste mycie rąk po przyjsciu do szkoły, przed jedzeniem, po powrocie z boiska, ochrona podczas kichania i kaszlu oraz unikanie dotykania oczu, nosa i ust, pogadanki z wychowawcą, wzbudzanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych.</p>	<p>Ochrona zdrowia swojego i innych w sytuacji pandemii Covid -19.</p>	<p>Motywowanie i egzekwowanie wśród uczniów samodyscypliny w zakresie przestrzegania obostrzeń występujących w szkole.</p> <p>Zapoznanie uczniów z procedurą szkolną i zobowiązanie uczniów do przestrzegania reżimu sanitarnego: (noszenie maseczek w ciągach komunikacyjnych, częste mycie rąk po przyjsciu do szkoły, przed jedzeniem, po powrocie z boiska, ochrona podczas kichania i kaszlu oraz unikanie dotykania oczu, nosa i ust, pogadanki</p>

			z wychowawcą, wzbudzanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych.
Nauczanie zdalne	<p>Motywowanie uczniów do wywiązywania się z obowiązków szkolnych w sytuacji nauczania zdalnego czy hybrydowego.</p> <p>Określenie wymagań i oczekiwań wobec uczniów, motywowanie do systematycznej i sumiennej pracy.</p> <p>Wspieranie zwłaszcza uczniów z problemami w nauce oraz problemami emocjonalnymi.</p> <p>Kontrolowanie stanu emocjonalnego uczniów, okazywanie im wsparcia i zrozumienia.</p>	Nauczanie zdalne	<p>Przygotowanie uczniów do możliwości pracy zdalnej poprzez przeprowadzenie pogadanek na godzinach wychowawczych, lekcjach przedmiotowych, omówienie problemów i trudności zgłaszanych przez uczniów wynikających z tego typu nauczania (wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog).</p> <p>Wspieranie zwłaszcza uczniów z problemami w nauce oraz problemami emocjonalnymi.</p> <p>Kontrolowanie stanu emocjonalnego uczniów, okazywanie im wsparcia i zrozumienia.</p> <p>Poruszanie tematów związanych z chorobą, izolacją, brakiem kontaktów społecznych.</p> <p>Wskazanie instytucji wspierających.</p>
Współpraca z rodzicami	Współpraca z rodzicami w zakresie egzekwowania od ucznia pracy w formie zdalnej. Wspieranie rodziców uczniów z niepowodzeniami szkolnymi w tego typu nauczaniu, kontakt osobisty z rodzicem przez dziennik elektroniczny librus lub inne komunikatory	Współpraca z rodzicami	Współpraca z rodzicami w zakresie egzekwowania od ucznia pracy w formie Zdalnej, kontakt osobisty z rodzicem przez dziennik elektroniczny librus lub inne komunikatory (wychowawca, nauczyciele, psycholog, pedagog inni specjaliści)

VI. Uczeń jako obywatel Polski			
Polska moja ojczyzna.	<p>Nazywanie pełną nazwą swojej ojczyzny. Odczuwanie dumy z własnego kraju. Kształtowanie poczucia przynależności narodowej. Nazywanie ojczyzny i mieszkańców Polski. Układanie kilku zdań na temat swojej ojczyzny. Opowiadanie w kilku zdaniach o wybranym święcie lub uroczystości państwowej. Poznawanie kilku najważniejszych faktów historycznych. Poznawanie nazwisk wielkich Polaków. Przygotowanie wystawki prac pod hasłem: „Piękna jest nasza Ojczyzna.” Wskazywanie nazw wybranych miast polskich. Wykonywanie albumów tematycznych. Poznawanie symboli narodowych oraz ich znaczenie: godło, flaga, hymn. Okazywanie szacunku polskim symbolom narodowym.</p>	Uczeń jako obywatel Polski.	<p>Nabywanie poczucia przynależności narodowej. Opowiadanie o wybranym święcie lub uroczystości państwowej. Poznawanie wybranych miast polskich, np. Kraków, Poznań, Gdańsk. Ukazywanie osiągnięć i postaw wybitnych: Polaków, polityków, żołnierzy jako wzorów do naśladowania.</p> <p>Poznawanie symboli narodowych oraz ich znaczenie: godło, flaga, hymn.</p> <p>Okazywanie szacunku polskim symbolom narodowym.</p> <p>Przeprowadzanie rozmów i dyskusje wokół tematów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaką rolę w życiu każdego człowieka odgrywa ojczyzna? - Co to znaczy: „cześć, wolność, sława?” <p>Umiejscowienie Polski na mapie Europy; wskazywanie państw sąsiadujących.</p>
104. Rocznica Odzyskania Niepodległości.	<p>Udział w uroczystej akademii. Wykonanie gazetki tematycznej. Przygotowanie i wykonanie pieśni</p>	104. Rocznica Odzyskania Niepodległości.	<p>Opisywanie symboli i instytucji, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu polskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mazurek</i>

	<p>patriotycznej.</p> <p>Wyszukiwanie informacji w Internecie.</p> <p>Wykonanie albumu tematycznego.</p>		<p><i>Dąbrowskiego</i>;</p> <p>- Godło w historii Polaków;</p> <p>Śpiewanie pieśni patriotycznych.</p> <p>Wykonywanie projektu herbu jednego z polskich miast.</p> <p>Wykonywanie albumów tematycznych: segregowanie widokówek z nazwami polskich miast oraz pomnikami sławnych Polaków</p>
<p>Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.</p>	<p>Zbieranie informacji na temat święta.</p> <p>Wykonanie gazetki tematycznej.</p> <p>Udział w uroczystej akademii z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja.</p> <p>Opieka nad miejscami pamięci narodowej.</p>	<p>Przygotowanie do godnego życia w wolnym kraju i świecie poprzez realizację programu: Wychowanie patriotyczne i obywatelskie</p>	<p>Obchody świąt państwowych na terenie szkoły i poza jej terenem.</p> <p>Symbole i instytucje, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu oraz państwa polskiego.</p> <p>Analiza utworów literackich ukazujących patriotyzm Polaków oraz poszanowanie symboli narodowych (flaga, godło, hymn państwowy)</p> <p>Wystawy, quizy i konkursy - wybitni Polacy.</p> <p>Organizowanie wycieczek szkolnych do miejsc pamięci narodowej (Piaśnica).</p>
<p>102. Rocznicza Zaślubin Polski z Morzem</p>	<p>Przygotowanie akademii upamiętniającej Zaślubiny Polski z Morzem.</p>	<p>102. Rocznicza Zaślubin Polski z Morzem</p>	<p>Przygotowanie akademii upamiętniającej Zaślubiny Polski z Morzem.</p>

	<p>Zorganizowanie wycieczki do Pucka – miejsca Zaślubin Polski z Morzem.</p> <p>Zorganizowanie konkursu plastycznego - „Zaślubiny Polski z morzem”.</p> <p>Szkolny przegląd pieśni o tematyce morskiej.</p>		<p>Zorganizowanie wycieczki do Pucka – miejsca zaślubin Polski z morzem.</p> <p>Zorganizowanie konkursu plastycznego - „Zaślubiny Polski z Morzem”.</p> <p>Szkolny przegląd pieśni o tematyce morskiej.</p>
--	---	--	---

C. Współpraca z rodzicami, instytucjami lokalnymi

<p>1. Zapoznanie z planem pracy wychowawczej, profilaktyki oraz innymi dokumentami</p>	<p>Konsultacja rodziców z psychologiem, pedagogiem i logopedą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia otwarte dla rodziców z dziećmi. • Spotkania integracyjne dla rodziców. • Wspólne rozwiązywanie problemów dydaktyczno-wychowawczych. • Wybór klasowej Rady Rodziców. • Informowanie rodziców o potrzebach szkolnych dzieci oraz o wynikach w nauce i zachowaniu. • Wspólne organizowanie imprez i uroczystości. • Organizowanie opieki i pomocy materialnej dla potrzebujących uczniów – udział w akcjach charytatywnych, zbiórka groszaków. • Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 	<p>rozmowy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwacja, • spotkania indywidualne, • zebrania ogólne, • zapis w dzienniku, • pedagogizacja rodziców, • ankiety, zajęcia otwarte
<p>Rodzina – więzy rodzinne, struktura rodziny, związki uczuciowe, podział obowiązków</p>	<p>Okazywanie szacunku dziadkom i rodzicom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Święta i uroczystości w rodzinie. • Dostarczanie wiedzy na temat praw i obowiązków dziecka w rodzinie. • Uświadomienie wartości rodziny. • Akceptacja potrzeb członków rodziny. • Podtrzymywanie tradycji rodzinnych. • Praca zawodowa rodziców. 	<p>albumy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wywiady, • pogadanki, • opowiadania, • spotkania z rodzicami, • drzewo genealogiczne, • organizowanie imprez klasowych, • scenki dramatyczne z życia rodziny, • zabawy dydaktyczne, • rozmowy z uczniami, • prace plastyczne.

D. Realizacja treści wychowawczo - profilaktycznych zawartych w podstawie programowej I i II etapu nauczania

Cele ogólne i szczegółowe treści wychowawczych i profilaktycznych zawartych w podstawach programowych:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

I etap edukacyjny – klasy I-III	
Rodzaj edukacji	Treści nauczania
Edukacja polonistyczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obdarza uwagą dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi [...]; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, [...] dostosowuje ton głosu do sytuacji ...
Etyka	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny; okazuje szacunek osobom starszym; - zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć nie krzywdząc innych; stara się nieść pomoc potrzebującym; - wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im; - wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie; potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów; - wie, że nie można zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać; wie, że należy naprawić wyrządzoną szkodę; dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie przestrzegają reguły „nie kradnij”; pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy, nie niszczy ich; - nawiązuje i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości; - przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (grzecznie zwraca się do innych, współpracuje w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych (grzecznie zwraca się do innych, ustępuje osobom starszym miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot itp.); - wie, że jest częścią przyrody, chroni ją i szanuje; nie niszczy swojego otoczenia.
Edukacja społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi; - odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi innych, pomaga słabszym i potrzebującym; - zna podstawowe relacje między najbliższymi; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; - identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; ma rozeznanie, że

	<p>pieniądze otrzymuje się za pracę; rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny, i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania;</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; - przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych; - wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe); - rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku; - jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa; - zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach; - zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto); wie, w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność; - wie, jakiej jest narodowości; wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata; rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej; - wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; - wie, czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz; - wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego; - zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie; - zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.
<p>Edukacja techniczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dba o bezpieczeństwo własne i innych; - utrzymuje ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy; sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku, - właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych, - wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; - wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.
<p>Wychowanie fizyczne w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dba o higienę osobistą i czystość odzieży, - wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna, - wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem, - dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole, - przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,

	- potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.
Edukacja przyrodnicza (zdrowotna)	- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; - rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń lekarza i lekarza dentystry; - dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź itp.; - wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.
Zajęcia komputerowe zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów:	- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów: - wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadweręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne; wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia, - ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu, - stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.
II etap nauczania – klasy IV-VIII	
Przedmiot	Treści nauczania
Język polski	Uczeń: - rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych; - prezentuje własne zdanie i uzasadnia je; - rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym; - rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację); - dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji; - uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi.
Język obcy nowożytny reaguje ustnie w prostych sytuacjach dnia codziennego:	- przedstawia siebie i członków swojej rodziny; - podaje swój wiek i miejsce zamieszkania; - podaje swoje upodobania; - mówi, co posiada i co potrafi robić; - prosi o informacje; - wyraża swoje emocje; - wyraża prośby i podziękowania. - reaguje w formie prostego tekstu pisanego w prostych sytuacjach życia codziennego: - udziela podstawowych informacji na swój temat; - wyraża podziękowania; - współdziała w grupie, np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych.
Muzyka	- określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka i oberka); - poprawnie śpiewa z pamięci polski hymn narodowy oraz hymn Unii Europejskiej; - porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów – J.S. Bach,

	W.A. Mozart, L. van Beethoven, F. Chopin, S. Moniuszko, W. Lutosławski;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> - określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w swoim środowisku lokalnym i regionalnym; - uczestniczy w życiu kulturalnym środowiska; - rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury oraz opisuje ich funkcje i cechy charakterystyczne na tle epoki (posługując się podstawowymi terminami i pojęciami właściwymi dla tych dziedzin sztuki).
Historia i społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w czym wyraża się odmienność i niepowtarzalność każdego człowieka; - podaje przykłady różnorodnych potrzeb człowieka oraz sposoby ich zaspokajania; - wyjaśnia znaczenie rodziny w życiu oraz wskazuje przykłady praw i obowiązków przysługujących poszczególnym członkom rodziny; - wyraża opinię na temat kultywowania tradycji i gromadzenia pamiątek rodzinnych; - charakteryzuje społeczność szkolną, z uwzględnieniem swoich praw i obowiązków; - podaje przykłady działań samorządu uczniowskiego w swojej szkole; - tłumaczy, odwołując się do przykładów, na czym polega postępowanie sprawiedliwe; - wyjaśnia, w czym przejawia się uprzejmość i tolerancja; - podaje przykłady konfliktów między ludźmi i proponuje sposoby ich rozwiązywania; - opisuje swoją „małą Ojczyznę”, uwzględniając tradycję historyczno-kulturową i problemy społeczno-gospodarcze; - zbiera informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości „małej Ojczyzny” - wskazuje na planie miejscowości, siedzibę władz lokalnych i na przykładach omawia zakres działań oraz sposoby powoływania władz. - wymienia i tłumaczy znaczenie najważniejszych świąt narodowych, symboli państwowych i miejsc ważnych dla pamięci narodowej; - wskazuje na mapie i opisuje główne regiony Polski; - wymienia mniejszości narodowe i etniczne żyjące w Polsce i na wybranych przykładach opisuje ich kulturę i tradycje oraz wymienia miejsca największych skupisk Polaków na świecie. - wyjaśnia, w czym wyraża się demokratyczny charakter państwa polskiego, używając pojęć: wolne wybory, wolność słowa, wolne media, konstytucja; - wymienia organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej: parlament, prezydent, rząd, sądy i omawia najważniejszą funkcję każdego z tych organów w systemie politycznym; - podaje przykłady praw i obowiązków obywateli Rzeczypospolitej Polskiej; - omawia wybrane prawa dziecka i podaje, gdzie można się zwrócić, gdy są one łamane; - wyjaśnia znaczenie pracy w życiu człowieka i dostrzega jej
Refleksja nad sobą i otoczeniem społecznym	
Mała Ojczyzna	
Państwo	
Spoleczeństwo	
Wspólnota europejska	

	<p>społeczny podział;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje różne grupy społeczne, wskazując ich role w społeczeństwie; - podaje przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji (od osób dorosłych, z prasy, radia, telewizji, Internetu); - opowiada o uczestnictwie Polski we wspólnocie europejskiej, używając pojęć: Unia Europejska, europejska solidarność, stosunki międzynarodowe, oraz rozpoznaje symbole unijne: flagę i hymn Unii Europejskiej (Oda do radości);
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady właściwego spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa w czasie gier i zabaw ruchowych oraz poruszania się po drodze; - podaje przykłady zachowań i sytuacji, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu człowieka (np. niewybuchy i niewypały, pożar, wypadek drogowy, jazda na łyżwach lub kąpiel w niedozwolonych miejscach); - wymienia podstawowe zasady bezpiecznego zachowania się w domu, w tym posługiwania się urządzeniami elektrycznymi, korzystania z gazu, wody; - wymienia choroby cywilizacyjne uwarunkowane niedostatkiem ruchu, w szczególności choroby układu krążenia, układu ruchu i otyłość, oraz omawia sposoby zapobiegania im; - wyjaśnia negatywny wpływ alkoholu, nikotyny i substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka, podaje propozycje asertywnych zachowań w wypadku presji otoczenia;
Edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> - omawia stosowany w sporcie doping i uzasadnia szkodliwość stosowanych substancji chemicznych; - wymienia zasady prawidłowego odżywiania się i stosuje je; - wyjaśnia znaczenie odpoczynku (w tym snu) i odżywiania się i aktywności ruchowej w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu; charakteryzuje podstawowe zasady ochrony narządów wzroku i słuchu; - opisuje chemiczne aspekty stresu. - podaje przykłady właściwego spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa w czasie gier i zabaw ruchowych oraz poruszania się po drodze; - podaje przykłady zachowań i sytuacji, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu człowieka (np. niewybuchy i niewypały, pożar, wypadek drogowy, jazda na łyżwach lub kąpiel w niedozwolonych miejscach); - wymienia podstawowe zasady bezpiecznego zachowania się w domu, w tym posługiwania się urządzeniami elektrycznymi, korzystania z gazu, wody.
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze choroby człowieka wywoływane przez wirusy, bakterie, protisty i pasożyty zwierzęce oraz przedstawia zasady profilaktyki tych chorób; w szczególności przedstawia drogi zakażenia się wirusami HIV, HBV i HCV oraz HPV, zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez te wirusy oraz przewiduje indywidualne i społeczne skutki zakażenia; - przedstawia czynniki sprzyjające rozwojowi choroby nowotworowej (np. niewłaściwa dieta, tryb życia, substancje psychoaktywne, promieniowanie UV) oraz podaje przykłady takich chorób;

	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podstawowe zasady profilaktyki chorób nowotworowych; - uzasadnia konieczność okresowego wykonywania podstawowych badań kontrolnych (np. badania stomatologiczne, podstawowe badania krwi i moczu, pomiar pulsu i ciśnienia krwi); - omawia podstawowe zasady profilaktyki chorób skóry (trądzik, kontrola zmian skórnych, wpływ promieniowania UV na stan skóry i rozwój chorób nowotworowych skóry); - przedstawia negatywny wpływ na zdrowie człowieka niektórych substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol), narkotyków i środków dopingujących oraz nadużywania kofeiny i niektórych leków (zwłaszcza oddziałujących na psychikę); - przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową; - wyjaśnia, dlaczego należy stosować dietę zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb organizmu (wiek, stan zdrowia, tryb życia i aktywność fizyczna, pora roku itp.) oraz podaje korzyści z prawidłowego odżywiania się; - oblicza indeks masy ciała oraz przedstawia i analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania (otyłość lub niedowaga oraz ich następstwa); - wymienia czynniki wywołujące stres oraz podaje przykłady pozytywnego i negatywnego działania stresu; - przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem; - przedstawia wpływ hałasu na zdrowie człowieka; - przedstawia podstawowe zasady higieny narządów wzroku i słuchu; - analizuje związek pomiędzy prawidłowym wysypianiem się a funkcjonowaniem organizmu, w szczególności wpływ na procesy uczenia się i zapamiętywania oraz odporność organizmu; - wymienia czynniki wywołujące stres oraz podaje przykłady pozytywnego i negatywnego działania stresu; - przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem.
Matematyka	<ul style="list-style-type: none"> - wykazuje pozytywne nastawienie do podejmowania wysiłku intelektualnego oraz postawy dociekliwości; - obserwuje i eksperymentuje; - samodzielnie poszukuje i zdobywa informacje; - umie zorganizować warsztat pracy, wyrabia systematyczność, pracowitość i wytrwałość; - rozwija umiejętność współdziałania w grupie; - przedstawia rozwiązania problemów i zadań w sposób czytelny; - sprawdza otrzymane odpowiedzi i koryguje błędy.
Chemia	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, na czym mogą polegać i od czego zależeć lecznicze i toksyczne właściwości substancji chemicznych (dawka, rozpuszczalność w wodzie, rozdrobnienie, sposób przenikania do organizmu) aspiryny, nikotyny, alkoholu etylowego; - opisuje właściwości i zastosowania metanolu i etanolu; zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu; opisuje negatywne skutki działania alkoholu etylowego na organizm ludzki.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i bezpiecznie pracuje w sieci lokalnej i globalnej; - przestrzega podstawowych zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze, wyjaśnia zagrożenia wynikające z niewłaściwego

	<p>korzystania z komputera;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w pracy zespołowej; - porozumiewa się z innymi osobami podczas realizacji wspólnego projektu, podejmuje decyzje w zakresie swoich zadań i uprawnień.; - wykorzystuje komputer w życiu codziennym; - opisuje zagrożenia i ograniczenia związane z korzystaniem z komputera i Internetu;
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru itp.; - omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych; - wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji; - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu szkoły oraz domu; - przedstawia zasady działania w przypadku awarii, zagrożeń czasu pokoju, podczas przebywania w domu, szkole, miejscu rekreacji i na trasie komunikacyjnej.
Wiedza o społeczeństwie	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przestępstwa, których ofiarą najczęściej padają młodzi ludzie; - wie, jak można próbować ich uniknąć i przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia; - przedstawia przepisy prawne dotyczące alkoholu, papierosów i narkotyków i wskazuje na konsekwencje ich łamania; - wymienia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w małej grupie (np. bierze udział w dyskusji, zebraniu, wspólnym działaniu); - wymienia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; - przedstawia i stosuje w praktyce sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie i między grupami; - wyjaśnia na przykładach jak można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań grupy lub jak im się przeciwstawić.
Technika	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi obsługiwać i regulować urządzenia techniczne znajdujące się w domu, szkole i przestrzeni publicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa; - czyta ze zrozumieniem instrukcje obsługi urządzeń; - bezpiecznie uczestniczy w ruchu drogowym jako pieszy, pasażer i rowerzysta.
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w aktywności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie, wypoczynek i sport; - stosuje zasady bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej; - poznaje własny rozwój fizyczny i swoją sprawność fizyczną oraz praktykowanie zachowań prozdrowotnych. - omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; - korzysta bezpiecznie ze sprzętu i urządzeń sportowych; - stosuje zasady samoasekuracji; - omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach; - omawia sposoby ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem;

	<ul style="list-style-type: none"> - dobiera strój i obuwie sportowe do ćwiczeń w zależności od miejsca zajęć oraz warunków atmosferycznych. - wyjaśnia, dlaczego należy przestrzegać ustalonych reguł w trakcie rywalizacji sportowej; - uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady czystej gry: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, podziękowania za wspólną grę; - wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;
<p>Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przejawy przemocy w rodzinie i wykorzystywania seksualnego, zna możliwości uzyskiwania pomocy; - zna zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia; - rozumie problemy okresu dojrzewania (napięcia seksualne, masturbacja), zna sposoby radzenia sobie z nimi; - umie rozpoznać sytuacje wymagające porady lekarza lub innych specjalistów; - rozpoznaje zagrożenia okresu dojrzewania: presja seksualna, uzależnienia, pornografia, prostytutka nieletnich; - rozumie pojęcie inicjacji seksualnej oraz związek pomiędzy aktywnością seksualną z miłością i odpowiedzialnością; - - umie wskazać dysfunkcje związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej; - rozumie ryzyko związane z wczesną inicjacją; - rozumie zagrożenie AIDS: drogi przenoszenia zakażenia, profilaktyka, aspekt społeczny; - rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej. - zna problemy okresu dojrzewania i sposoby radzenia sobie z nimi; - rozumie znaczenie inicjacji seksualnej, jej uwarunkowania i następstwa. - potrafi wymienia argumenty biomedyczne, psychologiczne i moralne za opóźnianiem wieku inicjacji seksualnej; - zna choroby przenoszone drogą płciową i sposoby zapobiegania im. AIDS: profilaktyka, aspekt społeczny i etyczny, chory na AIDS w rodzinie. - wie, jakie zachowania zalicza się do przemocy i przestępstw seksualnych; zna możliwości zapobiegania, sposoby obrony. - wie, gdzie zasięgnąć informacji o ośrodkach pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej, nieplanowanej ciąży; - wie, gdzie szukać pomocy w sytuacjach trudnych. Aborcja jako zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego – aspekty: prawny, medyczny i etyczny. - budowa prawidłowych relacji z rodzicami. Konflikt pokoleń; przyczyny i sposoby rozwiązywania konfliktów - zachowania asertywne, - korzysta bezpiecznie ze sprzętu i urządzeń sportowych; Porusza się bezpiecznie po drogach publicznych na rowerze; - wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im.

	<p>- wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczną, przestrzeganie higieny; właściwie zachowuje się w sytuacji choroby.</p> <p>- wyjaśnia, na czym polega samobadanie i samokontrola zdrowia oraz dlaczego należy poddawać się badaniom profilaktycznym w okresie całego życia. Omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych (np. żyjących z HIV/AIDS).</p> <p>- omawia szkody zdrowotne i społeczne związane z paleniem tytoniu, nadużywaniem alkoholu i używaniem innych substancji psychoaktywnych; wyjaśnia, dlaczego i w jaki sposób należy opierać się presji oraz namowom do używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych.</p> <p>- wyjaśnia związek między aktywnością fizyczną i żywieniem a zdrowiem i dobrym samopoczuciem oraz omawia sposoby utrzymania odpowiedniej masy ciała we wszystkich okresach życia. Wylicza oraz interpretuje własny wskaźnik wagowo-wzrostowy (BMI).</p>
Etyka Nauczyciele II etapu nauczania mogą realizować treści wychowawcze na swoich przedmiotach	<p>- kształtuje refleksyjną postawę wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych;</p> <p>- rozpoznaje swoje obowiązki wobec najbliższego otoczenia, rodziny i szkoły;</p> <p>- rozpoznaje podstawowe wartości i dokonuje właściwej ich hierarchizacji;</p> <p>- dostrzega różnorodność postaw i zachowań ludzi.</p> <p>- wyraża opinie i wartościuje zjawiska społeczne na poziomie społeczności szkolnej i społeczności lokalnej;</p> <p>- poznaje siebie, dostrzega cechy indywidualne własne i najbliższych osób;</p> <p>- wyjaśnia znaczenie własnych zachowań ich przyczyn i konsekwencji</p> <p>- przyjmuje odpowiedzialność za siebie;</p> <p>- porozumiewa się z innymi;</p>
Język kaszubski	<p>- zna wybrane utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości kaszubskiej;</p> <p>- dostrzega wzorce postaw społecznych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość;</p> <p>- operuje słownictwem (w podstawowym zakresie) związanym z Kaszubami;</p> <p>- rozpoznaje podstawowe tematy i motywy charakterystyczne dla literatury kaszubskiej;</p> <p>- rozpoznaje cechy kultury Kaszub i języka kaszubskiego;</p> <p>- wykazuje się podstawowym zakresem wiadomości związanych z historią, geografią, przyrodą, kulturą materialną i duchową Kaszub.</p>

**OCZEKIWANE EFEKTY I OSIĄGNIĘCIA PO REALIZACJI PROGRAMU
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO**

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania uczniów:

- bierze odpowiedzialność za swoją przyszłość;
- przejawia zaangażowanie w życie społeczne i rozwija swoje talenty dla dobra innych;
- czuje się współgospodarzem szkoły i rozumie problemy środowiska lokalnego;

- krytycznie odbiera informacje pochodzące ze środków masowego przekazu i właściwie je interpretuje;
- szanuje godność własną i drugiego człowieka;
- potrafi współpracować z innymi, odnosić się z tolerancją i szacunkiem do drugiego człowieka;
- rozumie potrzebę przestrzegania osobistej higieny ciała;
- dba o porządek w łazience;
- przyzwyczajają się do zmian w sposobie ubierania się w zależności od: temperatury, pory roku, sytuacji i okoliczności;
- dba o schludny i estetyczny wygląd;
- dostrzega zmiany zachodzące w organizmie w okresie dojrzewania;
- planuje i organizuje swoje miejsce nauki oraz wypoczynku;
- pamięta ogólne zasady higieny pracy umysłowej;
- zachowuje prawidłową postawę przy biurku;
- stosuje zasady racjonalnego odżywiania się;
- zna wartości odżywcze: warzyw, owoców oraz nabiału;
- pamięta zasady higienicznego przygotowywania posiłków;
- racjonalnie planuje pracę i wypoczynek;
- chętnie uczestniczy w: spacerach, wycieczkach, zajęciach rekreacyjno-sportowych;
- zna sposoby wykorzystania wolnego czasu;
- prawidłowo i kulturalnie zachowuje się w miejscach publicznych;
- zna miejsca w najbliższej okolicy, gdzie można bezpiecznie uprawiać sporty zimowe;
- pamięta i stosuje zasady bezpiecznego wypoczynku w czasie ferii zimowych; (konsekwencje ślizgania się na zamrożonych zbiornikach wodnych, bawienia się w pobliżu ulicy) oraz letnich wakacji;
- zachowuje ostrożność w nawiązywaniu kontaktów z nieznanymi;
- rozwiązuje problemy i konflikty w zespole;
- posiada wystarczającą wiedzę na temat praw i obowiązków człowieka, dziecka, ucznia;
- rozumie znaczenie i rolę instytucji w przeciwdziałaniu przemocy i agresji (HELP, telefon zaufania, policja, sąd, MOPS);
- zna procedury postępowania w stosunku do uczniów przejawiających zachowania agresywne;
- przestrzega procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia przestępczością i demoralizacją młodzieży;
- Wie, gdzie szukać pomocy psychologicznej i wsparcia (telefony zaufania, 116.111.pl, program „Młode głowy”

WARUNKI POBYTU ZGODNE Z ZASADAMI BHP, OCHRONĄ PRZED PRZEMOCĄ, UZALEŻNIENIAMI, DEMORALIZACJĄ ORAZ INNYMI PRZEJAWAMI PATOLOGII SPOŁECZNEJ

- Szkoła gwarantuje uczniom prawo do warunków pobytu zgodnych z zasadami bhp; ochroną przed przemocą, uzależnieniami, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej.
- Z prawem tym wiąże się również obowiązek przestrzegania przez uczniów oraz zasad i norm obowiązujących na terenie obiektu szkolnego.

- Dyrektor Szkoły w uzgodnieniu z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim wydaje stosowne zarządzenia porządkowe. Do podstawowych zarządzeń obowiązujących niezmiennie należą następujące ustalenia:

- za bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych oraz pozalekcyjnych odpowiada prowadzący je nauczyciel,
- za bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i przed lekcjami odpowiada nauczyciel dyżurujący,
- za organizację i realizację dyżurów odpowiedzialny jest dyrektor szkoły,
- podczas imprez szkolnych organizowanych po zajęciach lekcyjnych za bezpieczeństwo uczniów odpowiada Dyrektor Szkoły oraz osoba organizująca.

- Rada Pedagogiczna w porozumieniu z Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim opracowała procedurę postępowania w przypadku agresji:

- jeśli stała ci się krzywda, jeśli zostałeś ofiarą napaści, agresji lub przemocy, nie ukrywaj tego; przyjdź do dyrektora, wychowawcy lub do dowolnego nauczyciela; każdy ci pomoże,
- jeśli byłeś świadkiem agresji lub przemocy, zgłoś to dorosłym w szkole; pamiętaj, że jeśli nie reagujesz na przemoc, to akceptujesz taki sposób postępowania,
- wszyscy w szkole będziemy solidarnie stawali po stronie słabszego; nic nie usprawiedliwia przemocy,
- dyrektor poinformowany o przypadku przemocy decyduje, czy sprawa wymaga zwołania rady pedagogicznej,

- Rada Pedagogiczna ma wiele możliwości działania, może:

- rozmawiać indywidualnie z uczniem (agresorem) lub rozmawiać z nim w obecności rodziców,
- skłonić go do przeproszenia i zadośćuczynienia osobie skrzywdzonej,
- ukarać ucznia zgodnie z systemem kar zapisanym w statucie szkoły,

6. Rada Pedagogiczna powinna ogłosić publicznie swoje stanowisko w każdym przypadku przemocy,

- w przypadkach wyjątkowo brutalnych lub powtarzających się zachowań agresywnych dyrektor może rozważyć decyzję o przekazaniu sprawy do prokuratury.

W celu dalszego doskonalenia pracy szkoły umożliwiającej osiągnięcie zamierzonych celów planuje się wdrożenie następujących sposobów poprawy bezpieczeństwa:

- organizowanie spotkań z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujących tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;
- organizowanie spotkań tematycznych młodzieży szkolnej z udziałem policjantów, między innymi na temat: odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne; prawnych aspektów narkomanii; wychowania w trzeźwości;
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktyki związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- organizowanie przy współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną warsztatów na temat zapobiegania agresji oraz jej skutkom przeznaczonych dla nauczycieli, rodziców i uczniów;
- organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów z zakresu: komunikacji; rozwiązywania konfliktów; rozumienia siebie; umiejętności podejmowania decyzji oraz radzenia sobie z emocjami;
- organizowanie warsztatów przygotowujących wychowawców klas i pedagoga w zakresie realizacji programów profilaktyki;
- poddanie analizie dokumentów szkolnych pod kątem precyzyjności zasad dotyczących zachowań agresywnych;
- przygotowanie i upowszechnienie nowych instrumentów wychowawczych, umożliwiających skuteczne przeciwdziałanie agresji i przemocy;

- ujęcie w programach wychowawczych i profilaktyki działań z zakresu dbałości o kulturę języka;
- prowadzenie obserwacji zajęć edukacyjnych pod kątem oceny stopnia przestrzegania zapisów statutowych dotyczących zachowania ucznia podczas zajęć edukacyjnych oraz wypełniania obowiązku przygotowywania się do nich;
- prowadzenie hospitacji sprawdzających stopień realizacji treści ścieżek przedmiotowych podczas zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie;
- dokonywanie diagnozy poziomu znajomości praw ucznia oraz regulaminów obowiązujących na terenie szkoły i poza jej terenem;
- monitorowanie realizacji zadań koordynatora ds. bezpieczeństwa.

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNEGO

Członkowie zespołu nauczycieli ds. Programu wychowawczo profilaktycznego szkoły dokonują monitorowania i ewaluacji tego dokumentu na koniec roku szkolnego.

Sposoby ewaluacji programu:

- obserwacja zachowań uczniów w różnych sytuacjach;
- pisemna informacja o zachowaniu ucznia formułowana po pierwszym i drugim półroczu;
- rozmowy z rodzicami; uczniami;
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli
- zbieranie informacji od innych nauczycieli.

Ewaluacja na każdym etapie realizacji programu:

- ankietowanie uczniów i rodziców,
- bezpośrednie obserwacje zachowań wychowanków,
- indywidualne rozmowy z rodzicami,
- rozmowy z wychowankami podczas wspólnych wypraw,
- zasięganie częstych opinii wśród nauczycieli uczących oraz pracowników obsługowych.

USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy placówki. Dyrektor Szkoły będzie czuwał nad prawidłową jego realizacją. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Gnieździe jest realizowany na lata 2023/2024 jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji. W każdym roku szkolnym we wrześniu zostanie zmodyfikowany i uaktualniony wraz z harmonogramem działań zaplanowanych na dany rok szkolny. Jego modyfikacji dokona zespół nauczycieli ds. programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły.

Literatura:

- Tanajewska, I. Kiełpińska, E. Korzeniewska, Programy Pracy Szkoły, Wydawnictwo Harmonia 2013.
- H. Szymańska, Jak zbudować program wychowawczo-profilaktyczny, aby był ciekawy i skuteczny oraz zgodny z reformą oświaty.– 17. 05. 2017 r. Instytut Kształcenia Eko –Tur.
- T. Garstka, K. Leśniewska, Jak tworzyć program wychowawczy szkoły – opis modelu. Poradnik dla szkół, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- M. Konopczyński, J. Borowik, P. Chlebowski, M. Kolemba, K. Szorc, Program Wychowawczo Profilaktyczny Szkoły i placówki oświatowej. Materiały szkoleniowe dla nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- T. Garstka, Model czterech aspektów wychowania w praktyce. Jak go wykorzystać przy tworzenia programu wychowawczo profilaktycznego.
- Z. Gaś, W. Poleszak, Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo profilaktyczny szkoły.
- Woynarowska, Edukacja zdrowotna w podstawie programowej kształcenia ogólnego jako fundament dla szkolnego programu profilaktyki.
- K. Chałas, Wartości w programie wychowawczym szkoły służące integralnemu rozwojowi i wychowaniu ucznia. Materiały pokonferencyjne, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- M. Baryła-Matejczuk, Konstruowanie szkolnego programu profilaktyki aktualnym zadaniem szkoły, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- J. Szymańska, Programy Profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- Wychowanie i profilaktyka w szkole i placówce. Reforma edukacji od nowego roku szkolnego 2017/2018 Zmiany w przepisach Nowa ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 11 stycznia 2017 r., poz. 59).

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Gnieździe został przedstawiony na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 29.09.2023r. i zatwierdzony do realizacji Uchwałą Rady Pedagogicznej nr **3/2023/2024**. oraz Radzie Rodziców w dniu 28.09.2023r. i zatwierdzony Uchwałą Rady Rodziców nr.04/RR/2023/2024.